

عنوان مقاله:

دین و حسن و قبح افعال در اندیشه ملاصدرا

محل انتشار:

پژوهشنامه فلسفه دین، دوره 8، شماره 1 (سال: 1389)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسندگان:

حسین هوشنگی - استادیار گروه فلسفه و کلام، دانشگاه امام صادق (ع)، تهران، ایران

احمدرضا احمدی دارانی - دانشجوی کارشناسی ارشد فلسفه و کلام، دانشگاه امام صادق (ع)، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

مسئله الهی یا عقلی بودن حسن و قبح در کنار بررسی وجوه معناشناختی و هستی‌شناختی آن‌ها، از مسائل دیرپای علم کلام است. اما در کنار کلام، جریان عقلی اصیل فلسفی هم جسته و گریخته به این مسئله پرداخته است. در حکمت صدرایی، بر خلاف فلسفه مشاء، با نوعی رجوع به موضع عقلی عدلیه در این باره مواجه می‌شویم. دیدگاه هستی‌شناختی صدرا در این باره را می‌توان در نظریه ارتباط واقعی میان اعمال و ملکات حسنه و سیئه با سرنوشت و صور اخروی یافت؛ بلکه عینیت ثواب و عقاب اخروی با افعال حسن یا قبیح، گویای نوعی عینیت داشتن صفت حسن و قبح است. از نظر معرفت‌شناختی، میزان دخالت هر یک از عقل و شرع در تشخیص و تمییز حسن و قبح بررسی می‌شود. در بحث عقل، تمایز نهادن میان عقل نظری و عملی؛ و در بحث شرع، نسبت حسن و قبح با احکام پنج‌گانه تکلیفی حائز اهمیت است. دین، هم در هدایت به سوی شناخت حسن و قبح برخی اعمال که عموم انسان‌ها به سبب قصور عقل از تشخیص آن عاجزند، نقش ایفا می‌کند؛ و هم با الزام به تکالیف و اعمالی، قوه تشخیص خیر و شر را در انسان‌ها شکوفا می‌کند.

کلمات کلیدی:

دین، حسن و قبح عقلی، حسن و قبح شرعی، ملاصدرا

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1879878>

